

17. januar 2022

Mad i daginstitutioner og skoler

- *For forældre til børn i skole og/eller daginstitution kan maden have betydning, når der skal vælges skole/institution. Men meget andet er endnu vigtigere, såsom tryghed, stemning, faglighed, placering og normering.*
- *Det er vigtigt for forældrene, at maden til deres børn i skoler og daginstitutioner er nærende, varieret, med god smag og mættende.*
- *Forældrene giver generelt udtryk for at være godt tilfredse med den mad som deres barn/børn bliver tilbudt i daginstitutioner og skoler. Af ønsker til fremtiden ser de gerne, at maden indeholder mere fisk, grøntsager og rodfrugter, dyrevelfærdsmærket kød og færre/ingen tilsætningsstoffer.*
- *Generelt vil forældrene gerne have et lavere klimaaftryk på maden og synes, at det er positivt, at der i visse kommuner er et øget fokus på at maden i daginstitutioner og skoler skal have et lavere klimaaftryk. Når det kommer til, hvad flest forældre synes, der skal fokuseres på i arbejdet med at mindske klimaaftrykket fra maden i daginstitutioner og skoler, så er det mindre madspild, mere dansk, mere i sæson samt mere grønt.*
- *Flertallet af forældrene synes ikke godt om tanken om at fjerne alt animalsk fra maden. Især mangel på protein, vitaminer, mineraler, manglende variation i maden og om børnene vil kunne lide maden, er noget, der kan skabe bekymring hos forældrene i undersøgelsen.*

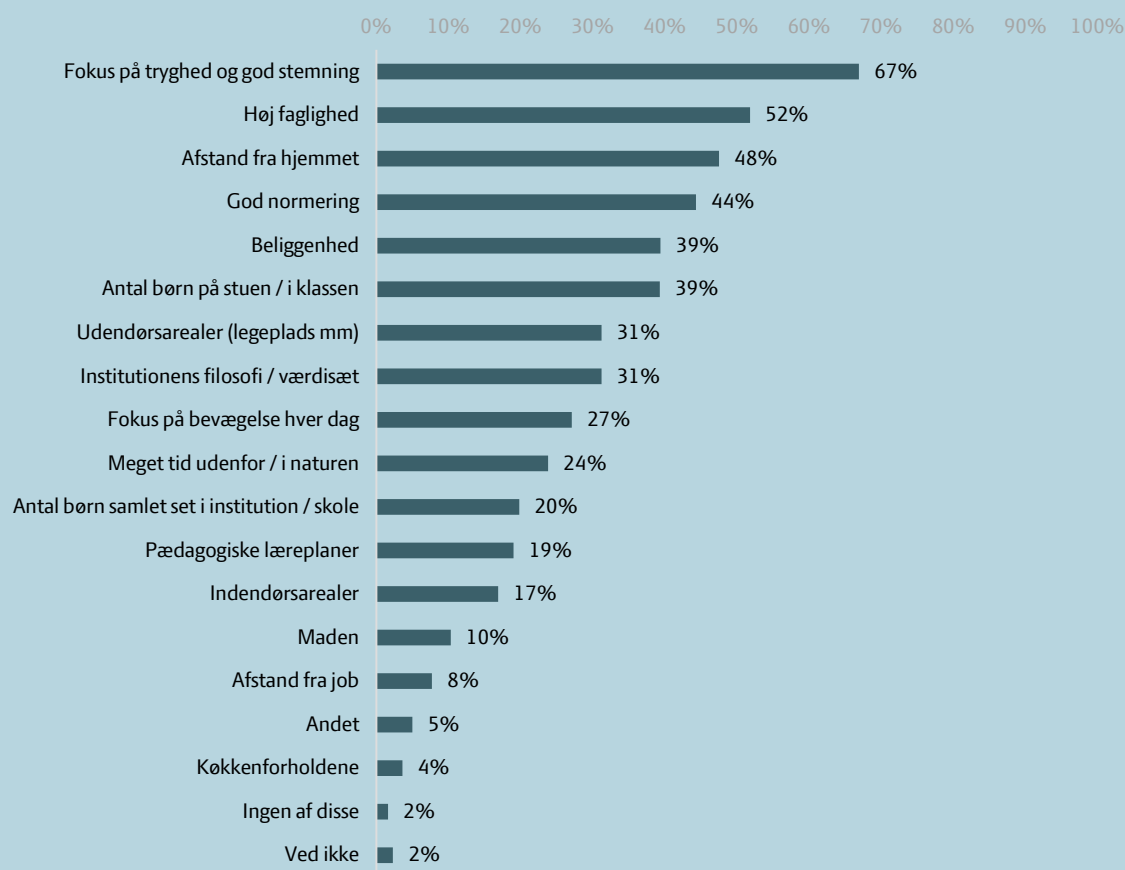
Tryghed, høj faglighed, placering og normering er det, som forældre vægter højest

En ny undersøgelse fra Landbrug & Fødevarer sætter lys på forældres prioriteter og holdninger til børnenes mad i skoler og daginstitutioner. I undersøgelsen bliver der stillet skarpt på blandt andet holdninger til bæredygtighed og hvorvidt dette er noget, der skal indtænkes i madlavningen, og hvilke ønsker forældrene har til børnenes mad fremadrettet.

Spørger vi forældrene, hvad der er vigtigst i forbindelse med valg af daginstitution eller skole til deres barn, er det primært tryghed, høj faglighed, placering og normering, som forældrene nævner. 67 pct. angiver, at fokus på tryghed og god stemning er det vigtigste. Det er klart den hyppigst valgte faktor ved valget af

skole/institution. Dernæst følger 52 pct. som har valgt høj faglighed, som en vigtig parameter. Maden kommer længere nede på listen med en andel på 10 pct., der finder dette vigtigt.

Figur 1: Hvad er vigtigst for dig, når du skal vælge daginstitution/skole for dit barn/dine børn?

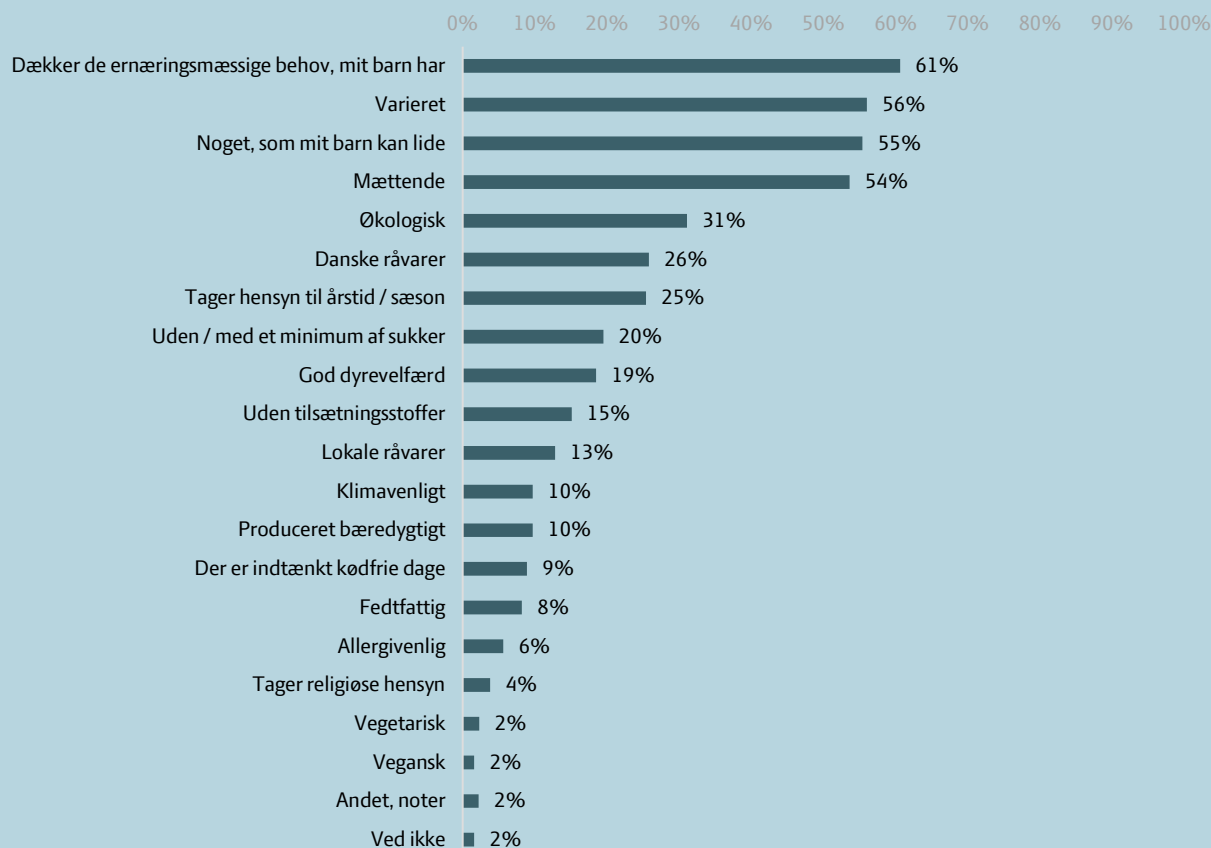

Kilde: Norstat Danmark A/S for Landbrug & Fødevarer 2021, total 502 forældre til børn i daginstitution eller skole.

Ser vi nærmere på, hvem der finder de forskellige faktorer vigtige, ser vi, at det i meget høj grad er forældre i aldersgruppen 26-34 år, som giver udtryk for at det er betydningsfuldt med *fokus på tryghed og god stemning*. Det er hele 82 pct. af forældre i denne aldersgruppe, som har valgt dette parameter, mens det falder til 49 pct. i blandt de 50-64-årige. I blandt forældrene i de ældre aldersgrupper vægtes i højere grad *høj faglighed*. Noget kunne tyde på, at børnenes alder, samt hvorvidt de går i skole eller daginstitution, kunne influere på vigtigheden af de forskellige valgmuligheder, hvis man antager, at alderen på børnene i nogen grad følger alderen på forældrene.

Når det kommer til fokuspunkter i forhold til den mad, som barnet spiser, så er det vigtigste for forældrene, at maden dækker de ernæringsmæssige behov, som barnet har. 61 pct. har angivet dette som det vigtigste blandt 20 muligheder. Dernæst følger, at maden er varieret, noget som barnet kan lide og mættende, der er vægtet stort set lige vigtigt blandt forældrene. Faktorer som klima og bæredygtighed synes at være sekundært i denne sammenhæng, da det er noget, som blot 10 pct. finder vigtigt.

Figur 2: Hvad er vigtigst for dig ift. den mad dit barn/dine børn generelt spiser?

Kilde: Norstat Danmark A/S for Landbrug & Fødevarer 2021, total 502 forældre til børn i daginstitution eller skole.

At maden gerne skal være økologisk, er valgt af godt hver tredje forældre, som et af de vigtigste forhold for den generelle kost, mens godt hver femte har dyrevelfærd med på deres liste. Det er især kvinder, der angiver økologi og dyrevelfærd, samtidig er det oftere forældre bosat i Region Hovedstaden. 41 pct. i Region Hovedstaden har økologi som et vigtigt kriterium, mens 26 pct. nævner dyrevelfærd. Til sammenligning nævner 19 pct. i Region Nordjylland økologi, mens 7 pct. nævner dyrevelfærd.

Interessant er det samtidig, at ældre forældre over 50 år i langt højere grad end forældre under 35 år finder det vigtigt, at maden er noget som barnet kan lide. 62 pct. i blandt de 50-80-årige har prioriteret dette, mens det falder til 42 pct. blandt forældre i alderen 18-34 år.

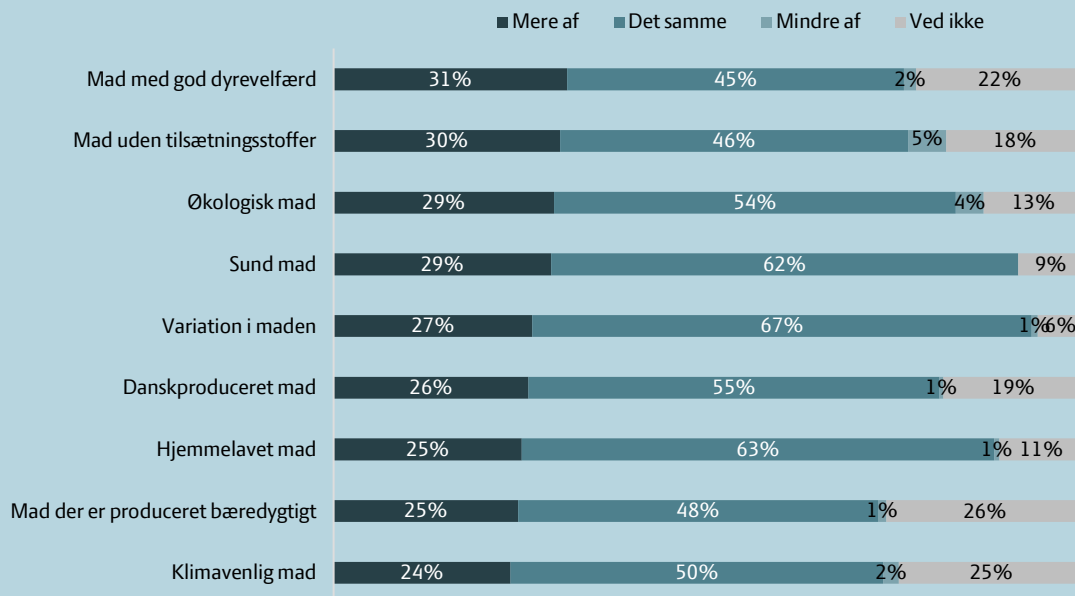
Tilfredshed med børnenes mad i skoler og daginstitutioner

Den samlede oplevelse af den mad, som børnene får i skolen/institutionen, er overordnet positiv blandt forældrene. Særligt forældre til børn i daginstitutioner er positive omkring maden. Hele 82 pct. svarer at de synes, at maden er god/rigtig god. Imens det tilsvarende gør sig gældende for 59 pct. for forældre til børn i skoler. Blandt disse forældre, er der 27 pct. som ikke mener, at maden er hverken god eller dårlig.

Kigger vi nærmere på ønsker til, hvordan maden er produceret ønsker 31 pct. af forældre til børn i daginstitution, mere af mad med god dyrevelfærd. Dernæst vægtes mad uden tilsætningsstoffer, økologisk

mad samt sund mad. Der er meget få, der nævner, at der er noget de ønsker mindre af i denne sammenhæng.

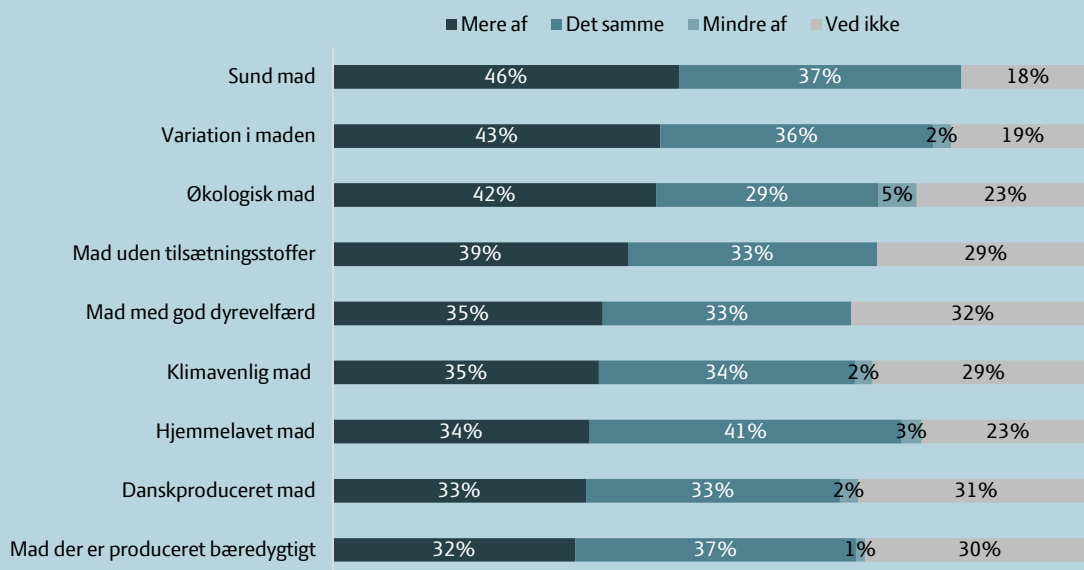
Figur 3: Når du tænker på den mad, dit barn/dine børn spiser i vuggestue/dagpleje eller børnehave, er der så noget, der gerne skulle være mere eller mindre af, efter din mening?

Kilde: Norstat Danmark A/S for Landbrug & Fødevarer 2021, total 139. Alene forældre, der har børn i daginstitution/dagpleje, som får mad i institutionen

For forældre til børn i skolealderen ses det generelt, at de har flere ønsker til madens produktionsforhold end forældre til børn i daginstitution. Flest af forældrene til skolebørn har et ønske om mere sund mad, samt et ønske om mere variation i maden, samt mere økologi.

Figur 4: Når du tænker på den mad, dit barn/dine børn spiser i skole, er der så noget, der gerne skulle være mere eller mindre af, efter din mening?

Kilde: Norstat Danmark A/S for Landbrug & Fødevarer 2021, total 91. Alene forældre, der har børn i skole, og som får mad på skolen

Blandt forældre til børn i daginstitutioner er det 29 pct. der ønsker mere fokus på sund mad, mens det er 46 pct. blandt forældre til børn i skolealderen, der deler dette ønske. Ser vi nærmere på ønsker til madens sammensætning, så ønsker langt størstedelen, at maden fremover sammensættes på samme måde som i dag med samme mængde af den enkelte fødevarer. Godt en tredjedel, blandt både forældre til skolebørn samt forældre til børn i daginstitution ønsker, at der skal være mere fisk i børnenes mad. Næsten lige så mange ønsker i begge forældregrupper, at der skal være flere grøntsager og rodfrugter i maden.

Ønsker kan dog også her variere lidt alt efter børnenes alder. For forældre, der har børn i vuggestue eller børnehave er der 25 pct. der ønsker mere frugt og bær og 21 pct. som ønsker flere bælgfrugter. Fødevarer, hvor flest har noteret, at de ønsker mindre af, er oksekød som er noteret af 15 pct. og grisekød som nævnes af 13 pct. For forældre med børn i skolealderen er det, udover fisk, grøntsager og rodfrugter, også et ønske at børnene får mere ost, hvilket nævnes af 25 pct. Dernæst nævnes mere kylling af 15 pct. Det er igen oksekød og grisekød som oftest nævnes, som fødevarer der ønskes mindre af. 12 pct. nævner, at de ønsker mindre grisekød og 11 pct. ønsker mindre oksekød.

Madens klimaaftryk er ikke så ofte i fokus, når der laves mad derhjemme

De fleste forældre tænker ikke så meget over om den mad, som de selv laver derhjemme, er klimavenlig eller ej. Således angiver godt hver anden forælder, at de enten i mindre grad eller slet ikke tænker over om den mad de laver, er klimavenlig, eller har et lavt klimaaftryk.

49%

... tænker enten i mindre grad eller slet ikke på om den mad, de laver i hjemmet, er klimavenlig

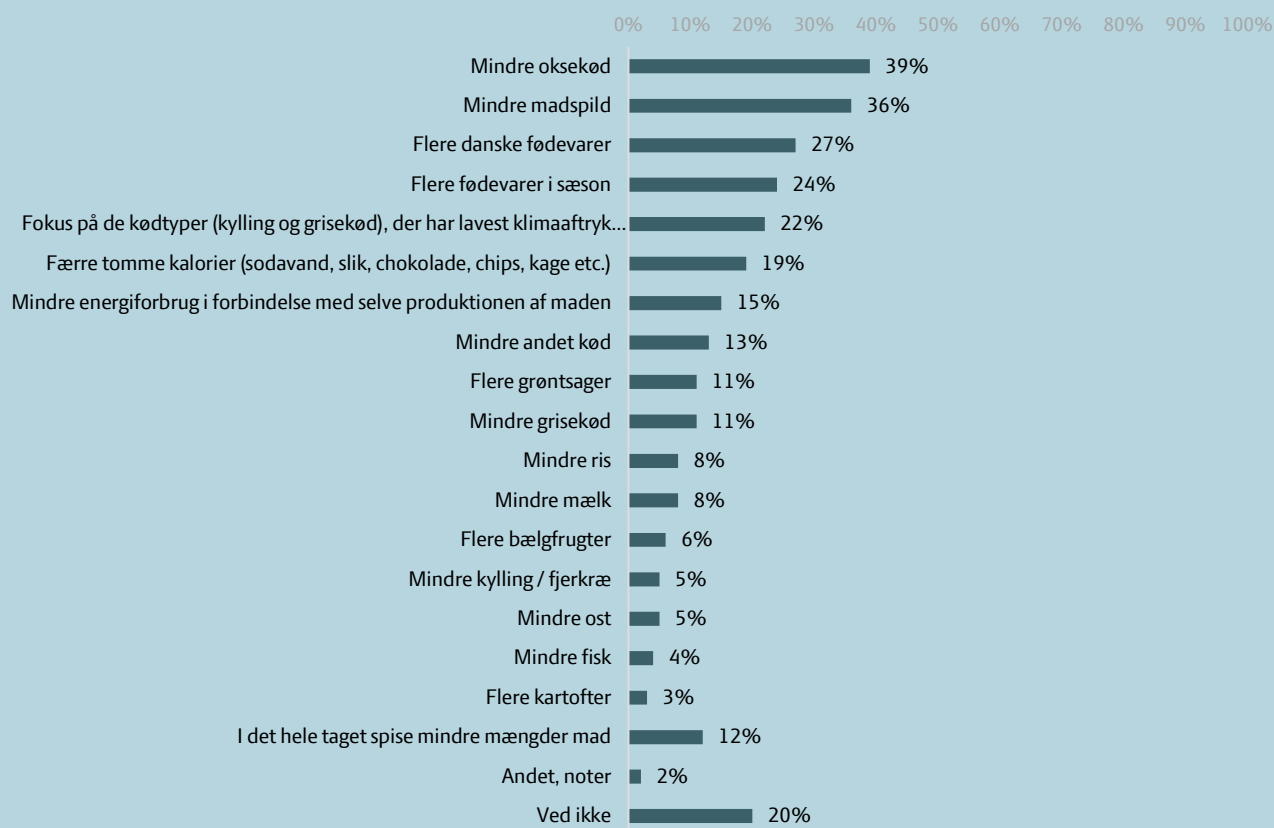
Til gengæld udtrykker mange, at de har et ønske om at mere af den mad de laver/spiser derhjemme, er mere klimavenlig/har lavt klimaaftryk. I alt er der 41 pct. der enten i nogen eller høj grad, har det ønske, mens 16 pct. slet ikke er interesserede i at lave/spise mere klimavenlig mad derhjemme.

41%

... ønsker i nogen eller høj grad, at den mad der laves/spises hjemme bliver mere klimavenlig/har et lavere klimaaftryk

Forældre har den oplevelse, at det især er vores forbrug af oksekød, samt madspild, der har afgørende betydning for klimaaftrykket i forhold til den mad vi spiser. Spørger vi dem, hvad der efter deres opfattelse vil have størst betydning for madens klimaaftryk, så angiver 39 pct., at det ville have størst betydning for klimaaftrykket, hvis vi spiste mindre oksekød, og 36 pct. angiver mindre madspild. Lidt mere end hver fjerde forælder, 27 pct. mener, at flere danske fødevarer ligeledes ville have stor betydning for klimaaftrykket for den mad vi spiser, mens 24 pct. angiver et større fokus på fødevarer i sæson.

Figur 5: Hvad tror du har størst betydning for klimaaftrykket i forhold til den mad, du/I spiser?

Kilde: Norstat Danmark A/S for Landbrug & Fødevarer 2021, total 502 forældre til børn i daginstitution eller skole.

Til gengæld så er mindre madspild det, som flest forældre mener er lettest for dem at ændre på, i forhold til den mad de spiser. 32 pct. har valgt dette parameter. Dernæst angiver 30 pct. færre tomme kalorier, mens 26 pct. angiver flere grøntsager, efterfulgt af 25 pct. der angiver mindre oksekød. Så, selvom forældre angiver mindre oksekød, som havende størst betydning for klimaaftrykket i forhold til den mad de spiser, så er der andre ting ved deres kost, som de mener vil være lettere for dem at ændre på.

Ja tak til et fokus på at mindske madens klimaaftryk i skoler og institutioner

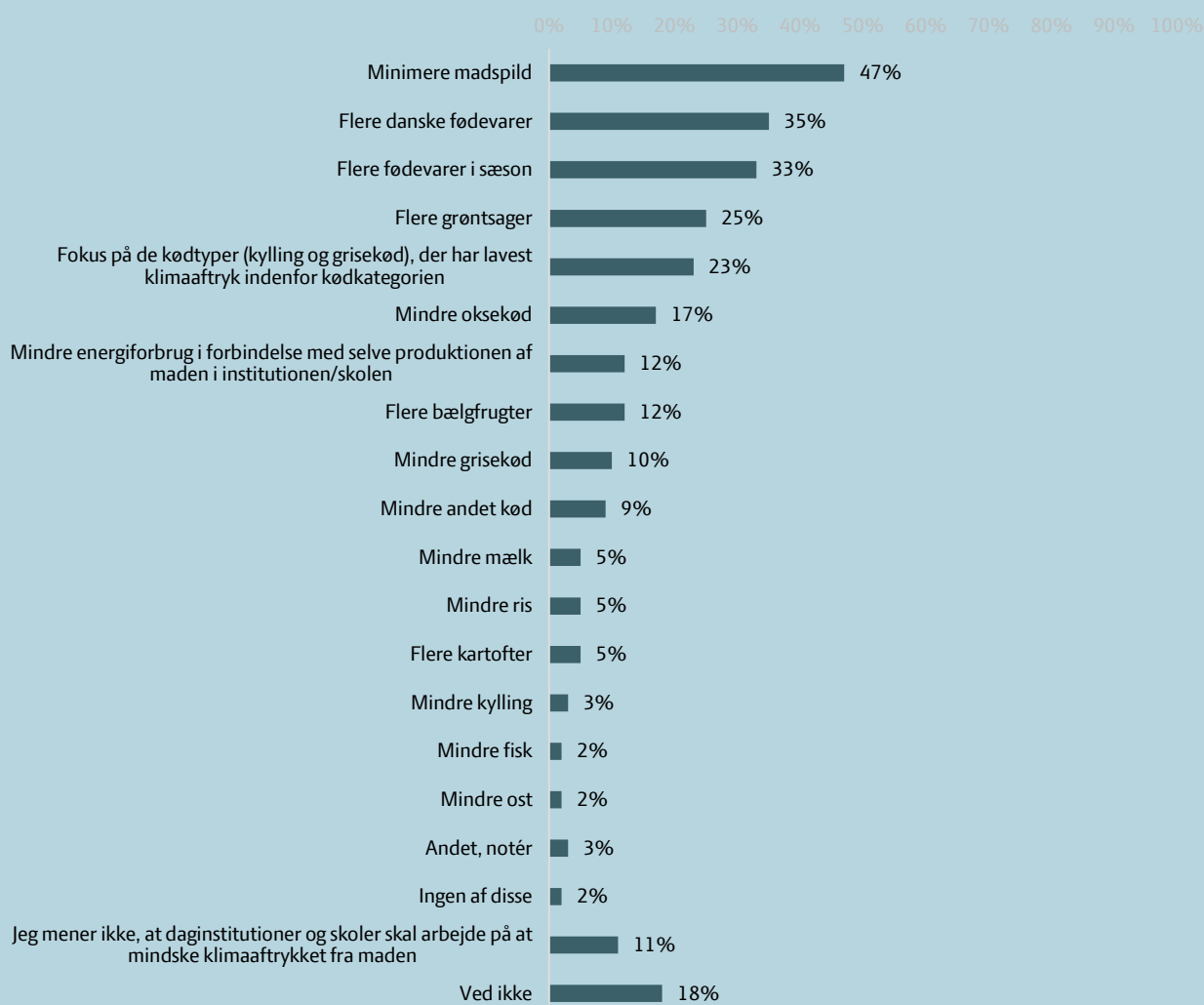
Selvom det blandt forældrene ikke fylder meget, om hvorvidt den mad børnene spiser generelt, er produceret bæredygtigt eller er klimavenlig, er de positivt stemte overfor ideen om, at maden i institutioner og skoler skal have et lavere klimaaftryk. Samlet set, er der 55 pct. der angiver, at de ser det som positivt/meget positivt, hvis kommunerne øger deres fokus på mad med lavere klimaaftryk og kun 8 pct. mener, at det er negativt/meget negativt. 29 pct. svarer 'hverken eller' og 9 pct. svarer 'ved ikke'.

55%

... finder det positivt/meget positivt, hvis kommuner øger deres fokus på mad med lavere klimaaftryk.

Det er især et fokus på at minimere madspild, som forældrene mener er vigtigt, at der fokuseres på i arbejdet med at mindske klimaaftrykket fra maden i daginstitutioner og skoler. Næsten hver anden forælder mener, at et fokus på mindre madspild er vigtigt. 35 pct. synes, at der bør spises flere danske fødevarer og 33 pct. at der skal være flere fødevarer i sæson. Godt hver fjerde forælder, angiver at man bør spise lidt flere grøntsager og 23 pct. synes, at der skal være fokus på de kødtyper, der har lavest klimaaftryk indenfor kødkategorien.

Figur 6: Hvad mener du er vigtigt, at der fokuseres på i arbejdet med at mindske klimaaftrykket fra maden i daginstitutioner og skoler?

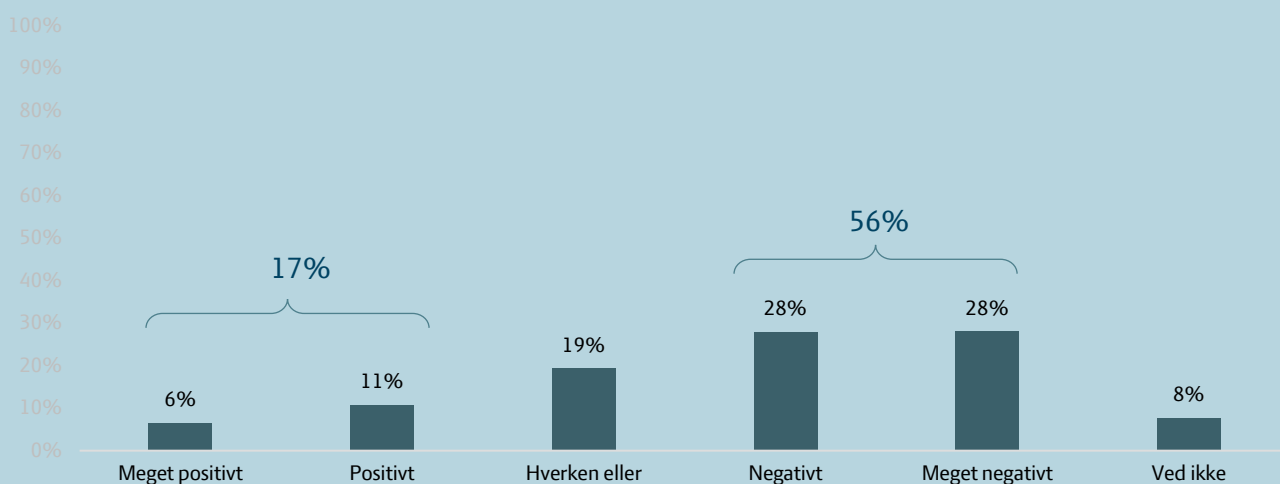
Kilde: Norstat Danmark A/S for Landbrug & Fødevarer 2021, total 502 forældre til børn i daginstitution eller skole.

Ser vi nærmere på, hvem der finder forskellige fokusområder vigtigt, ser vi, at kvinder generelt har tilvalgt flere parametre end mænd. Kvinderne har i gennemsnit sat kryds ved 4 parametre mod 3 blandt mændene, og det er især på de tre første parametre, at kvinderne oftere har valgt dem end mændene.

Skepsis ved tanken om at fjerne alle animalske produkter fra børnenes mad

Selvom mange forældre angiver, at de mener, at det er vigtigt, at man i kommunerne er med til at sætte fokus på, at maden i daginstitutioner og skoler skal have lavere klimaaftryk, så er der ikke stor opbakning til at fjerne alle animalske fødevarer i den proces. Samlet set, er der 17 pct. som anser det som positivt/meget positivt at fjerne de animalske produkter. Omvendt er der 56 pct. som mener, at det ville være negativt/meget negativt.

Figur 7: Hvis dit barns institution/skole valgte at fjerne alle animalske fødevarer fra kosten i et forsøg på at mindske klimaaftrykket, hvad ville du så tænke?

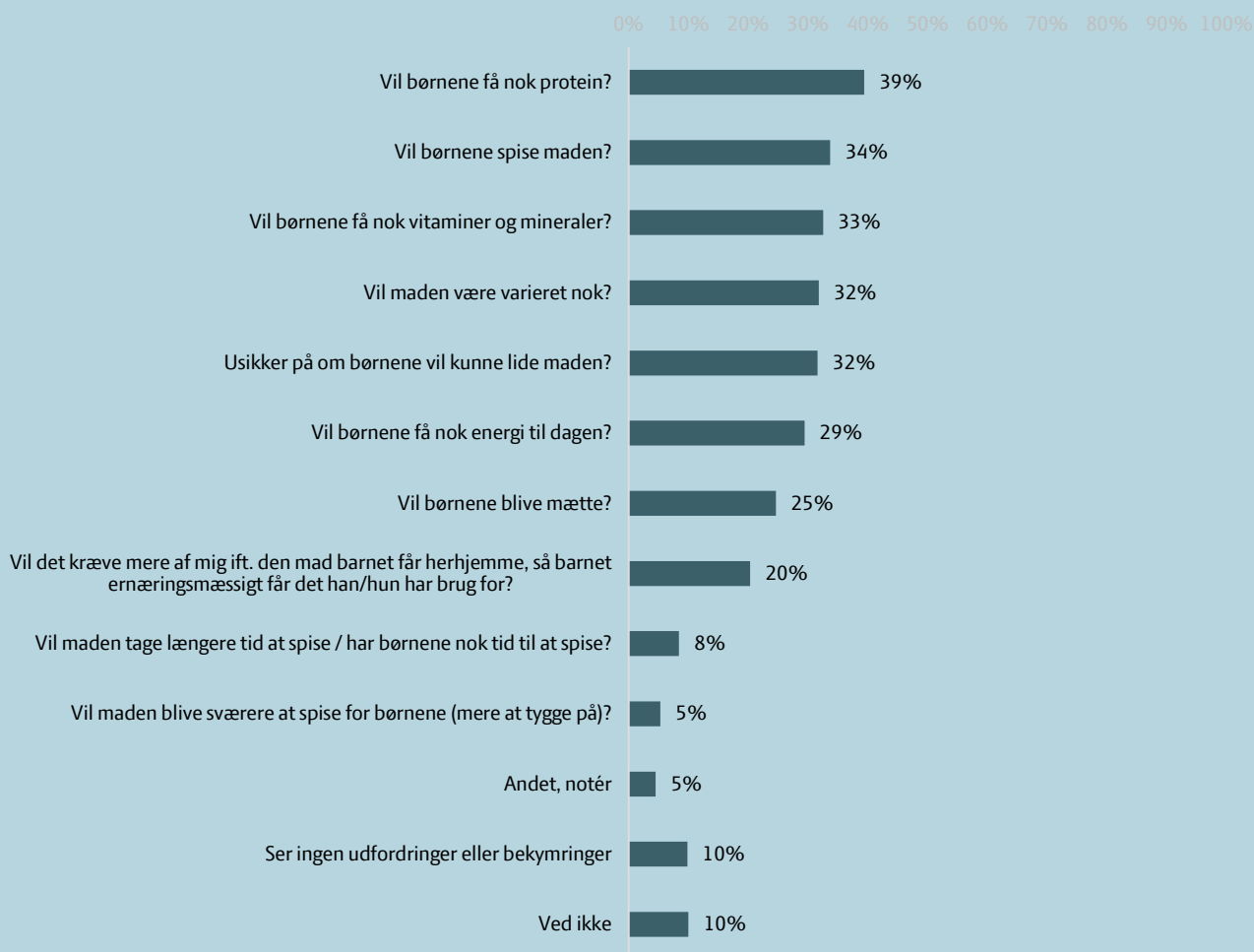

Kilde: Norstat Danmark A/S for Landbrug & Fødevarer 2021, total 502 forældre til børn i daginstitution eller skole.

Der er her nogle regionale forskelle på, hvor negativt forældrene mener det vil være at fjerne de animalske produkter. I Hovedstaden er det samlet set 39 pct. der mener, at det er negativt/meget negativt, mens det i Midtjylland er 63 pct. og Nordjylland er 69 pct. Forældrene i Hovedstaden har oftere valgt, at de ikke mener, at det er hverken positivt eller negativt, mens 17 pct. mener, at det er positivt/meget positivt. Man kan således udlede, at heller ikke i Hovedstaden er mere positivt indstillet på at fjerne det animalske, men tilbøjeligheden er dog større her.

Den største andel af forældre mener derfor heller ikke, at der er nogle fordele ved at fjerne de animalske fødevarer fra kosten. 48 pct. har angivet, at de ikke ser nogle fordele, mens 30 pct. angiver, at det positive ved at fjerne dem, ville være at børnene fik nogle nye og andre retter. Til gengæld, er der en del flere, der mener at kunne se udfordringer eller bekymringer, ved at fjerne alle animalske fødevarer fra kosten i daginstitutioner/skoler. Generelt udtrykker forældrene en del bekymringer, og kun 10 pct. ser ingen udfordringer eller bekymringer ved at fjerne de animalske fødevarer fra børnenes mad i skole og daginstitution. Den primære bekymring går på, om børnene ville få nok protein, hvis sådan et tiltag blev implementeret. Det nævnes af 39 pct. af forældrene. Dernæst udtrykker hver tredje af forældrene usikkerhed omkring, hvorvidt børnene vil spise maden, om maden vil indeholde nok vitaminer og mineraler samt om den vil være varieret nok.

Figur 8: Hvilke udfordringer eller bekymringer kan du se ved at fjerne alle animalske fødevarer fra kosten i daginstitutioner/skoler?

Kilde: Norstat Danmark A/S for Landbrug & Fødevarer 2021, total 502 forældre til børn i daginstitution eller skole.

Om analysen

Denne analyse baserer sig på dataindsamling foretaget af Norstat Danmark A/S. Det er indsamlet blandt forældre i alderen 18-80 år, med børn i institution og/eller grundskole (0.-9.klasse). Forældrene er nationalt repræsentative for forældre i den nævnte aldersfordeling.